

EDITORIAL

Ingerencies intolerables i reaccions tebees

El parentesis estival esta vegada no ho ha segut tant; l'activitat politica ha segut frenetica, ocupada en temes com els incendis, la reapertura de la guerra de l'aigua, els presuposts generals de l'Estat, els plens extraordinaris de les **Corts** i, sobre tot, la gran estrella mediatica: les proximes **eleccions al parlament autonom catala**. Estes ultimes han capitalisat titulars cada dia, aixina com ho ha fet l'amenaça de l'independencia, i tot promocionat en una desmesurada **propaganda**, sufragada en alguns casos per ells -les institucions catalanes- i en la majoria pagada per tots, ya que qualsevol mig de comunicacio, public o privat, s'ha fet reso, en agobiant insistencia, del proces independentista que han posat en marcha.

Com no podia ser d'una atra manera, este projecte i el seu proces afecta a tot l'Estat, pero mes si acas als valencians, que no podem desbellugar-nos de l'obsessiu afany **imperialiste** dels promotors d'este secessionisme; als quals no els frena el viure instalats en la **contradiccio**, perque els mateixos que diuen estar per la llibertat dels pobles, per reclamar el dret a l'autodeterminacio, son els que no dubten en aplicar teories neozis per a subordinar territoris veïns en l'excusa d'uns vinculs inventats.

Les ofensives declaracions del conseller de Justicia catala, **Germà Gordó**, aparegudes en premsa el dia 24 d'agost, en les quals oferia un passaport catala -aço es, la **nacionalitat catalana**- a valencians, balears i aragonesos, ha tornat a posar d'actualitat lo que els col·laboracionistes valencians d'eixe proces, cinicament, han calificat sempre de fantasmes, i que son, sense dubte, mes que realitats; unes **ingerencies** que des dels anys 70 del passat segle venim sofrint, tant els valencians com uns atres pobles. El deliri ha arribat a que un membre tan important del govern catala com es la seua vicepresidenta, **Neus Munté**, declare, eixint al pas a les critiques al conseller, que no s'ha volgut ofendre, pero que estes aspiracions es justifiquen en fets científics (una mateixa llengua i una mateixa cultura). Res mes llunt de la realitat. Aborrna tal falta de serietat i de rigor en boca de personages de tanta rellevancia politica, ya que si d'alguna cosa parla la realitat es de falacies i de manipulacions, i de **teories totalitaries** i invasores que basen la seua egola-

tria en biaixar els grans buits culturals que l'història corrobora; per mes que la seua història inventada tracte d'omplir-los en apropiacions i falsificacions devingudes en **dogmes** que tots els diners del mon no poden convertir en ciencia.

La situacio en **Valencia** es, com sempre, decepcionant. La societat en la que vivim es troba desestructurada, falta d'objectius colectius i en escassos referents personals -socials, economicos, culturals, científics- que la lideren i que ho facen baix la premisa de la **llibertat**, que li ha segut tan connatural, i de la **valenciania**, que li ha de ser tan consubstancial. Una societat ofrena de politics valents que reconeguen este problema i facen front a qui no te vergonya de realisar una ingerencia darrere d'una atra en el nostre territori, llengua, cultura, educacio, pero tambe en la nostra economia i possibles projectes de futur. Davant de semblant **agressio**, a penes unes **tebees reaccions** de l'actual president de la **Generalitat**, que per a mes vergonya s'acabava de reunir en el seu homonim catala. En realitat poc es pot esperar d'un senyor **Puig** que mentres no demostre lo contrari es **compliç** d'eixe projec-

te expansioniste; no debades mentres eixerci d'alcalde de la seua localitat, **Morella**, participà en la creacio de la "Xarxa de Ciutats Valencianes Ramon Llull", depenent de la Fundacio Ramon Llull, la finalitat fonamental de la qual es la promocio de la llengua i la cultura catalanes, en la qual integrà a la capital de **Els Ports**.

Mentrestant s'obri un nou panorama del que alguns volen traure redit electoral ara que els votants els han donat l'esquena. Estos que durant decades han governat als valencians instalats en l'absolutisme, en la seua hipocresia i covardia, no sols han segut **compliços**, mes encara, es convertiren en principals eixecutors de la catalanisacio en Valencia, especialment en l'ambit educatiu. Clar, ad ells els importava un atre projecte, la **Espanya** unica.

La campanya per a les proximes eleccions generals ha començat i, en esta partida d'escacs, el posicionament per part dels partits en representacio en les Corts, en esta i en qualsevol atra disputa, vindra exclusivament dictada per les ordens que reben des de fora, reservant-nos als valencians, una vegada mes, el paper de **peons** prescindibles.

LA CITA

La ment totalitaria no accepta lo divers, es per essencia monologica, admet nomes una veu, la que emet l'amo i servilment repetixen els seus vassalls.

Sergio Pitul

SUMARI

- 1
- EDITORIAL: **INGERENCIAS INTOLERABLES I REACCIONS TEBEES**
- 2
- LLISTAT: **ACTIVITATS CULTURALS**
- BIOGRAFIA: **IGNACI VERGARA I GIMENO**
- 3
- JOCS TRADICIONALS (VI): **A GUANYAR EL GAYATO / MORT I PAM**
- BIOGRAFIA: **IGNACI VERGARA I GIMENO** (Continuacio)
- PROMOCIO: **DVD I NOU LLIBRE DEL ROGLE**
- 4
- PASSATEMS
- RONDALLA: **¿CÓM CREIXER?**

ACLARIMENT

Esta publicacio està redactada en les Normes d'El Puig. Encara que es una obra colectiva, l'encarregat de la redaccio final de cada articul te llibertat per a fer-ho en la normativa d'accentuacio de la seua preferencia. Este tema es motiu de debat, pero no de divisio, entre nosatres.

AVIS

Ha fet tantissima calor estos mesos de juliol i agost que se nos han anat les ganes inclus de demanar-los que facen fotocopies d'est eixemplar per a repartir entre amics i coneguts. Clar que, ben pensat, ya que ho hem escrit..., dit queda.

ACTIVITATS CULTURALS SETEMBRE DE 2015

Trobarà mes informació dirigint-se a les respectives associacions:

CCV (Círcul Cívic Valencià)
<http://www.circulocivico.org>
prensaccv@gmail.com

RACV (Real Academia de Cultura Valenciana)
C/Avellanés 26. 46003 Valencia C.
Tel 963 91 69 65 Fax: 963 91 56 94
www.racv.es

Del **31 Agost** al **11 Setembre**. Hotel Tres Anclas. Playa de Gandia.

AULA D'HUMANITATS I CIÈNCIES-RACV

- **XXXI Seminari de Llengües i Epigrafia** "Domingo Fletcher" (1 set)
- **XVII Seminari d'Art Prehistòric** "Antonio Beltrán Martínez" (2 i 3 set). Ponències i visites d'estudi.
- **X Curs de Ciències.** "El Universo tal como lo conocemos hoy". 19 h. Entrada lliure. (31 agost i 1 a 4 set).
- **XXXVI Curs d'Historia** "Historia de la alimentación y de los alimentos 1" 19 h. Entrada lliure. (7 a 11 set)

+Info: **RACV**

19 Set (dissabte) 12:00 h. Pça. Ajuntament. Valencia C.

CONCENTRACIÓ en defensa de la cultura i les tradicions valencianes.

+Info: **CCV**

CRONICA

Roda de premsa. Concentració 19 setembre

El passat 26 d'agost, en l'Hotel Renaixa de Valencia ciutat, tingue lloc una roda de premsa per a informar de la proxima **Concentració en defensa de la cultura i les tradicions valencianes** prevista per al 19 de setembre, convocada per mes de deu associacions, entre les quals se troba el **Rogle Constanti Llombart**.

La roda de premsa, organitzada pel **Círcul Cívic Valencià** començà en la llectura del manifest, el qual se pot consultar en:

<http://www.circulocivico.org/2015/08/concentracio-en-defensa-de-la-cultura-i.html>

A continuació se llegí un breu text que especificava les senyes d'identitat que se volen defensar; i finalment se donà pas a la tanda de preguntes.

El vídeo sancer de la roda de premsa se pot veure en:

<https://www.youtube.com/watch?v=v0fWivKVbNo&feature=youtu.be>

En defensa de la cultura i les tradicions valencianes, però també en defensa de la llibertat front a l'autoritarisme i l'intransigència, des del **Rogle Constanti Llombart** animem als nostres lectors a sumar-se a la concentració del 19 de setembre.

BIOGRAFIA

Ignaci Vergara i Gimeno

IGNACI VERGARA, PER JOSEP VERGARA

La figura i l'obra de l'escultor **Ignaci Vergara i Gimeno** (València ciutat, 1715-1776) forma part del riquíssim i incomparrable patrimoni cultural i artístic del segle XVIII en el Regne de València. Parlar del llinatge Vergara es evocar una de les dinasties d'artistes més influents de l'època, sent uns grans impulsors del barroc en València. El pare d'Ignaci, **Francesc Vergara** (València, 1681-1753), escultor i arquitecte, era conegut com *El Major* o *el Vell* per a diferenciar-lo del seu nebot **Francesc Vergara Bartzal** (L'Alcudia 1713 - Roma 1761) també escultor i fill de **Manolo Vergara** (València 1690-1778), escultor igualment. Josep Vergara i Gimeno (València, 1726-1799), germa d'Ignaci, fon un dels pintors valencians més destacats de la segona mitat del segle XVIII, en una important obra pictòrica d'estil tardobarroc i de transició al neoclassicisme.

En la commemoració del tercer centenari del naixement d'Ignaci Vergara, que es complia el 6 de febrer, es un deure fer memòria i donar relleu a un dels majors exponents de l'escultura valenciana de tots els temps, un artista dels més significatius de l'art valencià del segle XVIII, tant per la seua aportació escultòrica, com per la contribució que, junt en son germa, feu introduint l'academicisme en València, puix la seua faceta educativa en este art també fon molt rellevant.

Ignaci naixque en València en el si d'una família molt ben considerada en lo econòmic i en lo social. Des de ben menut treballà en l'afamat taller familiar, donant precoçment senyals de les seues habilitats. Discipul del pare, de qui deprenque l'ofici, en el temps desenrollaria el seu propi estil. Les ensenyances rebudes de **Evarist Muñoz Estarlich** i de **Konrad Rudolf** també foren part molt important de la seua formació. En 1744 obtingue el magisteri del **Gremi de Mestres Fusters**, obligatori si se volia obrir un taller d'escultura en la ciutat.

Ignaci Vergara es l'escultor valencià al que s'identifica en el **barroc** final; posseïa un estil expressiu de formes belles i delicades vinculades a les qualitats del **rococo**. La seua obra mestra, i per la qual se'l reconeix internacionalment, es la portada del

Palau del Marqués de Dos Aigües, joia del rococo en València. El casali aristo-cràtic dels **Rabassa de Perellós** patí una radical intervenció, feta pel **III Marqués de Dos Aigües** cap a 1740. Els tres principals artífexs d'esta reforma foren: el pintor i gravador **Hipòlit Rovira**, l'escultor Ignaci Vergara, i **Lluís Domingo**, encarregat de la decoració.

La portada, d'alabastre, la realisà Vergara en 1745 seguint el disseny d'Hipòlit Rovira. En la composició se fa referència als dos rius més importants del Regne de València: el **Turia** i el **Xuquer**. En general, l'iconografia tindria moltes reminiscències de l'imperant estil italià, en elements de la natura i robustes figures humanes que s'entrellacen. Corona l'escena, dins d'una artística capelleta, l'imatge a tamany natural de la **Mare de Deu del Roser**. L'original de Vergara, feta en fusta policromada, desaparegue i fon substituïda per l'actual còpia, feta d'algeps.

En 1753 s'inaugurava la **Academia de Belles Arts de Santa Barbara**, autorisada pel rei **Ferran VI** a petició dels artistes valencians, promoguda principalment pel

DETALL DE LA PORTA DEL PALAU DEL MARQUÉS DE DOS AIGÜES. VALÈNCIA CIUTAT.

germa d'Ignaci, Josep. La seua s'establí en la **Universitat de València**, donant origen, a partir d'eixe moment, a l'arribada de l'academicisme a terres valencianes.

Als set anys se tancà per dificultats econòmiques, però noves peticions dels artistes valencians obtingueren

del nou rei **Carles III** la creació, en 1768, de la **Real Academia de les Tres Nobles Arts de Sant Carles**. Ignaci, que en 1762, i degut a la seua fama, havia segut elegit acadèmic de mèrit de la **Academia de San Fernando de Madrid**, com a un dels membres fundadors de l'acadèmia valenciana ostentaria el càrrec de Director d'Escultura. En 1773 seria nomenat director general.

Una gran part de la seua obra es de tema religiós; com a mostra se pot parlar d'un particular academicisme en l'imatge de **Sant Antoni Abat** en la portada de l'iglesia de **Sant Martí** (1750-1751). Les traces rococo que presenten les formes de les escultures en la frontera de l'iglesia de les **Escoles Pies**, ademés de les de l'interior, en el remat de l'altar major; igualment el grup d'àngels que adornen la portada barroca de la **Seu** valentina. El treball de singular cisellat en l'escultura mestra de **Sant Bru** en la capella de l'Universitat de València.

(Continúa en la pagina 3)

A guanyar el gayato / Mort i pam

A guanyar el gayato

Es un joc de força que se feya acabada la jornada laboral, quan els homens presumien de ser el mes forts de la colla.

Dos jugadors s'assenten en terra, un enfront de l'atre, en els peus apuntalats en els del contrari. Enmig es coloca el gayato, i els dos tiren en força intentat alçar a l'atre. Qui ho conseguia era guanyador. Moltes vegades es convertia en competició, es dir, qui guanyava s'enfrontava, u a u, en tots els demes buscant ser considerat el mes forçut de tots. Si, ademés, estaven presents les chicones, els jugadors s'esforçaven de veres.

CHIQUETS JUGANT A LES TELLES

Mort i pam

Es juga en cromos i telles.

Els chiquets establixen un orde de tirada. Es marca una línia per a col·locar-se els jugadors. El primer llança la tella cap a un punt de referència i els demes van tirant i buscant la manera de quedar-se damunt o lo mes prop de les telles dels oponents.

El jugador que conseguix posar la seua tella prop d'una atra, a un pam o a menor distancia, canta "PAM", i rep, de l'amo d'eixa tella, els cromos en els que previament s'havien ajustat.

Si colpeja una tella diu "MORT I PAM", i rep de l'amo una cantitat de cromos major que el de "PAM", la qual també s'havia acordat previament.

PROMOCIO

DVD i nou llibre del Rogle

Des del **Rogle** venim treballant lo que va d'any en dos projectes. Un es l'edició d'un **DVD** que arreblerà la documentació, activitats, imatges, etc. que ha generat l'associació des de la seua creació. El fet de voler realitzar un treball seriós i lo més complet i actualitzat possible ha suposat que el projecte s'haja demorat més de lo que pensavem, però l'intenció es poder oferir esta edició en el mes d'octubre.

Lligat ad aço va el treball d'actualizació de la **pagina web** i especialment l'incorporació de diferents documents, dels que s'ha de destacar el seu valor didàctic en uns casos i en uns altres l'innovació que suponen en la manera d'abordar temes encara no resolts i que nos afecten com a valencians. Entre estos documents estan: *Carmel Navarro Llombart: apunts biogràfics i obra, Resum Historic del Regne de Valencia i El Territori Valencià.*

L'atre projecte es l'edició d'un **llibre** que arreblergue els editorials publicats en el nostre bolletí **Rogle**, des del número 51 fins al número 100, molt paregut al volum ja editat que du per títol **La Veu del Rogle**. Ademés de la recopilació, la publicació inclourà un interessant estudi dels temes tractats en els cent números del bolletí i unes col·laboracions que membres o simpatisants de l'associació han escrit en motiu de l'edició.

L'idea es poder dispondre d'esta publicació també en el mes d'octubre, encara que d'aço mana més ja l'editorial que no els responsables del projecte.

LA VEU DEL ROGLE, MOSSEGUELLO, 2011. LLIBRE QUE ARREPLEGA ELS EDITORIALS DELS 50 PRIMERS NUMEROS DE ROGLE

CONTACTA EN NOSATRES

Apartat de Correu 527
46002 Valencia ciutat

Telefon: 617 030 370
rogleconstantillombart@gmail.com

BIOGRAFIA

Ignaci Vergara i Gimeno

(Ve de la pagina 2)

Tambe feu obres d'imagineria, i entre elles destaquen la **Mare de Deu de Portacoeli** (en la Seu de Valencia), **Sant Pere d'Alcantara** (Convent Vilarreal) i les talles de **Sant Jeroni i Sant Francesc adorant el Crucifix**, totes elles elaborades en fusta.

Les escultures classicistes corresponen a la segona mitat de segle; mencionar les que componen l'alegoria de **Carles III** junt a les figures de la Justícia i la Prudència en el **Palau de Justícia de Valencia**, obres de transició al neoclassicisme.

Ignaci Vergara, que dedicà sa vida a l'art escultòric, sent font de la seua inspiració la seua ciutat, Valencia, fallia per una apoplexia el 14 d'abril de 1776. Fon soterrat en la Capella de N^a S^a del Consol en el **Convent de Sant Agustí**, d'a on era confrare.

En motiu d'este tercer centenari, en el **Centre del Carmen del Cap i Casal**, s'ha organitzat una exposició en el seu homenage, que s'esten a les dos generacions de la dinastia. En la mostra se poden contemplar prop d'un centenar d'obres entre escultures, bocets i talles, dibuixos i gravats, i obres d'uns altres autors vinculats a la creació de l'Acadèmia de Belles Arts de Sant Carles, també fotografies de diferents llocs que contenen obres seues. Pot visitar-se fins el 6 de setembre.

Al fil de l'exposició s'ha elaborat la "**Ruta Vergara**", per mig de la qual es poden visitar les obres més importants de l'escultor localitzades en Valencia ciutat; 22 espais/llocs plens de secrets arquitectònics i escultòrics d'obligada visita per a millor conèixer la seua obra.

ANGELS VENERANT EL NOM DE MARIA. PORTA DE LA SEU DE VALENCIA

Rogle en Internet

Facebook: **Rogle Constanti Llombart**

Twitter: **@rogleconstanti**

Tots els exemplars editats fins ara estan, en pdf, en:

www.rogleconstantillombart.com
www.pjvalencianista.org

I se poden llegir també en:

<http://issuu.com/rogleconstantillombart>

COLABORA EN EL ROGLE

Donar difusió ad esta publicació es la millor forma de col·laborar en nosatres. També pots fer-te **soci** (36 € a l'any) o **col·laborador** (12 € a l'any), i t'enviarem a casa tots els números que es publiquen durant l'any. Si tens voluntat de fer alguna puntual aportació econòmica, també te quedariem molt agraïts. El nostre número de conte, en **Caixa Ontinyent**, es:

ES61 2045 6014 65 3000195833

Resol l'acrostic del costat a partir de les definicions.

1. Bandoler que sol assaltar en camins i llocs despoblats. Saltejador, fugitiu.
2. Fabrica a on es fan cossets o botiga a on es venen.
3. S'aplica a un aliment que te suc.
4. Terreny de gran extensio sense desnivells.
5. Planta llenyosa en forma de mata, de la familia de les labiades, de 40 a 60 cm d'alçaria; les seues flors en espiga son menudes i blaves. Tota la planta es molt aromatica i de les seues flors s'extrau un oli molt utilitat en perfums, ambientadors, etc.
6. Manera rapida i llaugera de caminar els cavalls que consistix en avançar botant, alçant les potes de dos en dos, sent cada una de la part contraria i en diagonal.
7. Lìquit pardusc, mes o manco espes i molt dolç, que queda com a residu de la fabricacio del sucre de canya o de remolacha.
8. Sagrat.
9. S'aplica al fill que naix fora del matrimoni. En botanica, es l'arbre o planta que no fa fruit o que este es roïn i no se pot menjar.

La solucio a peu de pagina.

PARAULES VERTICALS

1. Utilitat de forma reflexiva es fer estiraments en els membres, mantenint en tensio els muscals, per a llevar-se la perea o l'entumiment.
2. Cobrar o percebre diners per qualsevol concepte: impostos, donatius, etc.

			1.		2.			
1.			O					
2.	-	-	S					
3.				U				
4.						N		
5.							G	
6.				O				
7.						C		
8.						E		
9.			O					

RONDALLA

¿Cóm creixer?

Un rei ana al seu jardí i descobri que els seus arbres i **arbusts** d'insatisfaccio se morien.

El **roure** digue que se moria per no ser tan alt i fort com el **pi**

El **pi** estava decaigut perque no podia donar raïm com la **vinya**.

El cep **peria** perque no podia donar flors com la rosa

I la rosa estava **pansida** per no ser forta i solida com el **roure**.

Llavors trobà una planta, una **clavellinera**, que donava uns clavells preciosos. El rei li preguntà:

—¿Com es que creixes tan saludable enmig d'este jardí moribunt?

La planta contestà:

—Tal volta siga perque sempre pensí, quan me plantares, que volies una **clavellinera**. Si hagueres volgut un atre **roure**, il'hagueres plantat! En aquell moment me digui:

“Intentare ser la millor **clavellinera** que pugua ser”.

Ara te toca a tu. Estas aci per a contribuir en la teua fragancia.

Simplement mira't a tu mateix.

No hi ha possibilitat de que sigues una atra persona.

Pots fruit-ho i florir regat en el teu propi amor per tu, o pots pansir-te en la teua propia condena.

Rondalla de Jorge Bucay.
Adaptacio i traduccio a la llengua valenciana de Mª A. M. C.

GLOSSARI (paraula/ sinonims: definicio)

Arbust/ matoll/ xara/ abruixell: Planta de rames llenyoses ramificada des de la base i que no te massa altaria

Clavellinera: Planta de diferents especies del genero *Dianthus*, de la familia de les cariofilacees, en troncs prims que tenen nucs, en fulles llargues i estretes, que produix flors de diversos colors conegudes com a clavells.

Pansida de pansir/ mustiar/ marcir:

Arrugar-se com una pansa. Perdre l'ufanor, l'exuberancia.

Peria de perir/ morir/ fallir/ sucumbir: Deixar d'existir. Perdre la vida.

Pi: Arbre de la familia de les abietacees, de diferents especies del genero *Pinus*, alt i de tronc mes o manco recte, fulles molt estretes en forma d'agulla i que dona un fruit, la pinya, compost de numerosos bractees que en algunes especies tenen pinyons comestibles.

Roure: Arbre de la familia de les fagaces, de diferents especies del genero *Quercus*, de 15 a 40 metros d'altaria, de tronc gros i fusta dura, fulles perennes, flors de color vert groguenc, el seu fruit son les bellotes.

Vinya: Camp plantat de ceps o soques de la planta que produix el raïm, de la qual broten els eixarments

Solucio:

Verticals: 1. DESPEREAR 2. RECAPTAR

1. RODER 2. COSSETERIA 3. SUCOS 4. PLANURA 5. ESPIGOL 6. TROT 7. MELAÇA 8. SACRE 9. BORT

I RECORDA...La nostra primera paraula es **desperear**. Se diu que està o s'ha **despereat** aquell que ha fet estiraments per a llevar-se la perea. L'estirament que se fa per a desperear-se es un **despereio**, un **despereament** o una **despereada**. Eix. *El gat se despereava en acabant de fer la sesta. / Ha fet un despereio molt discret i ningú s'ha donat conte.*

La nostra segona paraula es **recaptar**. La cantitat de diners que se recapta es una **recaptacio** o un **recaptament**. Un **recaptador** es la persona que s'encarrega de recaptar alguna cosa. Es **recaptable** allo que es pot recaptar. Eix. *En la societat palestina del segle I els publicans eren els recaptadors d'imposts. / La recaptacio de la venda de loteria ha sobrepassat les nostres expectatives.*